

Nr 49.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av täckning för vissa medelsbrister, redovisade såsom proprietalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper; given Stockholms slott den 25 januari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Allan Vougt.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 januari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, fråga om beredande av täckning för vissa medelsbrister, redovisade såsom proprietalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper, och anför därvid:

I skrivelse den 24 juli 1945 har försvarets civilförvaltning framhållit, att ämbetsverket till vissa militära kassor utbetalat ersättning för under beredskapen uppkomna kassa- och förskottsbrister och sedermera centralt redovisat nämnda brister såsom proprietalanser i ämbetsverkets räkenskaper.

Civiltförvaltningen har begärt ersättning för vad som sålunda utgivits och därvid framhållit följande.

Under den förstärkta försvarsberedskapen hade brister i kassa- och förskottsmedel i ej ringa utsträckning uppkommit till följd av *dels* tillgrepp i olika former, *dels* brand och andra olyckshändelser.

Dessutom hade i viss omfattning medel obehörigen åtkommit på grundval av förfalskade verifikationer. Sistnämnda slag av oegentligheter hade i stor utsträckning uppdagats i efterhand genom den kamerala revisionen. I den mån dylika verifikationer bokförts i vederbörlig kassa och beloppet belastat anslaget till löpande beredskapskostnader, hade tillgreppen ej bokföringsmässigt kommit till synes såsom balanserade brister, varför särskilda åtgärder för täckande av tillgripna medel icke påkallades. Uppdagade tillgrepp av detta slag torde röra sig om ett sammanlagt belopp av närmare 100 000 kronor. Åt ämbetsverkets advokatfiskal hade uppdragits att bevaka härigenom uppkomna fordringar.

Förstnämnda slag av brister, uppkomna genom tillgrepp och brand m. m., hade tidigare med stöd av 19 § krigskassareglementet avskrivits, varvid avskrivet belopp täckts från anslagen till löpande beredskapskostnader. Under åren 1940—1944 uppginge sålunda avskrivna belopp till sammanlagt 66 029 kronor 22 öre. Från och med ingången av budgetåret 1944/45 hade emellertid civiltförvaltningen, i den mån bristerna visat sig definitiva, berett vederbörande militära kassa ersättning för felande belopp och centralt redovisat desamma såsom proprietalanser. Det övervägande antalet av här ifrågavarande brister hade blivit slutligt utredda under nyssnämnda budgetår.

I samband med konstaterandet av brist i förskottsmedel, föranledd av oegentligheter av annan än vederbörande förskottsinnehavare (framför allt för medlens kassamässiga handhavande anlidade biträden) eller eljest utan dennes direkta åtgöranden, hade civiltförvaltningen alltid prövat, huruvida förskottsinnehavaren bort hållas ersättningskyldig för bristen och i förekommande fall föranstaltat om prövning av detta spörsmål vid krigsdomstol. Därvid hade ämbetsverket under senare tid för sitt bedömande kunnat hämta ledning ur den domstolspraxis, som småningom utbildat sig på ifrågavarande område. Denna praxis vore i stort sett karakteriserad av att försummelser i fråga om medelskontroll av förskottsinnehavare, som tillika utövat militärt befäl, bedömts förhållandevis mildt.

Civiltförvaltningen, som överlämnat en redogörelse för de kassa- och förskottsmedelsbrister, vilka vid utgången av budgetåret 1944/45 hos ämbetsverket redovisats såsom proprietalanser eller beträffande vilka beslut om sådan redovisning vid nämnda tidpunkt fattats, har vidare anfört följande.

Täckning av här ifrågavarande belopp torde böra anvisas ämbetsverket oberoende av att kronan i ett flertal fall enligt domstolsutslag hade att fordra mot bristen svarande belopp av enskild person. Dessa fordringar torde så gott som genomgående få anses värdelösa, varför det syntes opraktiskt att vänta med att begära täckning för bristerna intill dess fordringarna enligt gällande bestämmelser kunde avskrivas.

Som proprietalanser i civiltförvaltningens räkenskaper redovisades ytterligare från arméförvaltningen och marinförvaltningen övertagna belopp om 12 763 kronor 48 öre, respektive 12 658 kronor 73 öre. Sedan utredning verkställts, komme ämbetsverket att begära medel även för dessa belopp avförande från proprietalansers konto.

I anslutning till vad sålunda anförts har civiltförvaltningen hemställt, att

sammanlagda beloppet av här avsedda, såsom proprietalanser redovisade medelsbrister, 69 020 kronor 12 öre, måtte anvisas från anslaget till oförutsedda utgifter. Ämbetsverket har härjämte meddelat, att medel, som inflöte till följd av meddelade krigsrättsutslag eller eljest, komme att tillgodoföras nämnda anslag.

Av handlingarna i ärendet, vilka torde få överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, inhämtas, att medelsbristerna uppkommit huvudsakligen genom förskingring ofta i samband med förfalskning eller genom tillgrepp. I flertalet fall föreligger dom gentemot vederbörande. I ett par fall har medelsbristen uppkommit genom fartygsförlisning samt i några andra fall genom brand m. m.

Riksräkenskapsverket har tillstyrkt bifall till framställningen samt därvid förutsatt att, så länge någon fordran kvarstode, densamma skulle bibehållas i räkenskaperna enligt de regler som jämlikt av verket utfärdade föreskrifter gällde för bokföring av hos länsstyrelserna redovisade osäkra fordringar. Föreskrifter härom komme att meddelas av verket. Likvider, som inflöte genom bevakning av sådana kronans kvarstående fordringar för vilka täckning anvisats, borde tillföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Statskontoret har biträtt vad riksräkenskapsverket anfört samt uttalat, att ärendet borde underställas riksdagens prövning.

Civiltförvaltningens förslag ger mig icke anledning till erinran. Den för fordringarnas bokföringsmässiga reglering erforderliga anvisningen är att anse blott såsom en av förhållandena påkallad justering av redovisningen av statsverkets kassaställning. Det erforderliga beloppet, 69 020 kronor 12 öre, synes böra bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter. Jag förutsätter, att utestående fordringar redovisas på sätt av riksräkenskapsverket angivits samt att inflytande medel tillföras den å driftbudgetens inkomstsida upptagna inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

*Departements-
chefen.*

Av civiltförvaltningens framställning inhämtas att, utöver det nyss angivna beloppet, såsom proprietalanser i ämbetsverkets räkenskaper redovisas från arméförvaltningen och marinförvaltningen övertagna belopp om 12 763 kronor 48 öre respektive 12 658 kronor 73 öre. Civiltförvaltningen har anmält sin avsikt vara att efter erforderlig utredning äska medel även för dessa belopp avförande från proprietalansers konto. Jag förutsätter, att reglering jämväl av dessa fordringar sker på sätt i det föregående angivits och att således anslaget till oförutsedda utgifter må tagas i anspråk härför i den mån så befinnes erforderligt vid den av civiltförvaltningen i utsikt ställda utredningen.

Med hänsyn till vad sålunda anförts torde böra inhämtas riksdagens medgivande att för angivna ändamål anlita anslaget till oförutsedda utgifter intill ett belopp av i avrundat tal 94 500 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till täckande av vissa i försvarets civiltförvaltnings räkenskaper såsom proprietalanser redovisade brister må disponeras

ett belopp av högst 94 500 kronor av det för budgetåret 1945/46 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Roswall.
